

På nytt jobb

Josefin Enström, tidigare näringslivsutvecklare i Säter, är ny chef för näringslivsenheten i samma kommun.

Catherine Hellgren är ny ekonomichef i Sätters kommun. Hon tillträdde tjänsten efter midsommar.

Charlotta Holm Hildebrand är ny planchef i Haninge kommun. Hon kommer från ett uppdrag på Norconsult och har tidigare varit branschchef och internationell chef på Sveriges Arkitekter.

Fredrik Lindblad heter Växjö nya näringslivschef. Senast kommer han från Linnéuniversitetet där han bl a samordnat forskningsprojekt mellan kommunen och universitetet.

Mona Norbäck är ny chef för energienheten på allmännyttiga bostadsbolaget Stockholmshem. Hon kommer senast från tjänsten som energistrateg i samma bolag.

Coronakrisen

Stödlinjer och fikeringar bryter äldres isolering

- Pandemin tvingar fram kommunalt nytänkande
- Finsk kontaktmodell förebild i Norrtälje
- "Ett samtal från kommunen betyder enormt mycket"

Kommunerna letar olika vägar för att bryta ensamheten hos äldre under coronakrisen. Uppsökande verksamhet kan behövas för att nå dem med hjälpbehov, visar erfarenheten från Norrtälje.

Mycket av det kommunerna normalt gör för att stötta utsatta äldre stängde redan i våras som en följd av pandemin - från dagverksamhet och avlastning till anhörigträffar och växelvård. Till det kom sommaren och besöksförbudet på äldreboenden som ytterligare ökade isoleringen.

För att stödja riskgrupper har många kommuner provat nya grepp. I Gävle kan 70-plussare till exempel ringa till en särskild stödtelefon.

- När vi såg vad som hände tänkte vi att vi måste göra något extra för just den här gruppen. Så kom stödlinjen till. För att nå ut annonserade vi i lokalpressen och skickade brev till alla invånare över 70 som vi inte hade kontakt med sedan tidigare, berättar Maria Berglin, anhörig-

stödare i Gävle och en av dem som bemannar "Stödlinje corona" som kommunen startade i slutet av mars.

Att covid-19 har satt en hård mental press på de äldsta märks tydligt. - Många sitter ensamma, grubblar och mår dåligt. Vi lyssnar, ringar in behoven och tar sedan kontakt med volontärer eller andra som kan hjälpa till, säger Maria Berglin.

I början av juni hade över 600 samtal kommit in till stödlinjen. Frågorna handlar ofta om hur äldre ska agera, om de vågar gå och handla eller träffa barnbarnen.

- Fortfarande stöter vi på dem som tror att de inte får gå ut. Vi pushar mycket för att de ska våga vara utomhus och röra på sig, och även för att de ska träffa närstående på avstånd. De som ringer behöver ibland bara få höra en röst eller prata bort en stund. Andra har större behov. För dem som har svårt med svenskan har vi stödpersoner som kan andra språk, som finska eller arabiska.

Den senaste tiden tycker sig Maria Berglin ha märkt att samtalen änd-

rat karaktär och blivit tyngre. Fler äldre som ringer är på bristningsgränsen och säger att de inte orkar så mycket mer.

- Det är tufft. Men vi får alla som ringer att åtminstone må lite bättre en stund. Vi förmedlar samtal till kyrkan eller anhörigstödet, vi informerar om äldrelinjen, självmordslinjen eller jourhavande präst. Ibland behöver vi kontakta biståndsbedömare. Vi har även ett nära samarbete med psykiatrin. Alla hjälps åt och öppnar upp nu.

I Norrtälje bestämde man sig tidigt under pandemin för att kontakta samtliga 13 000 personer i kommunen som fyllt 70 eller mer. Modellen kallas ringhjälpen och är hämtad från Finland. Där beslöt regeringen att alla över 80 år i landet skulle få ett brev och ett telefonsamtal.

Sam Grandell är en av initiativtagarna till ringhjälpen i Norrtälje - ett samarbete mellan kommunen och regionen.

- Vi har en stor andel äldre i kommunen och det är ofta en utmaning

Fakta. Andra insatser riktade till 70+ under pandemin

- Balkonggympa vid trygghetsboenden (Örebro)
- Instagramkonto med förmedling av hälsningar, gympa, musikunderhållning etc (Helsingborg)
- Anhörigkonsulenter står på torget och informerar (Borås)
- Utlåning av surfplattor till personer med hemtjänst (Linköping)
- Promenadgrupper med distans (Nacka)
- Anhörigträffar i park (Nykvarn)

att nå dem. Långt ifrån alla är digitala och vi har upptäckt att många inte finns med i några telefonregister eftersom de inte längre har fasta telefoner utan mobiler med kontaktkort, berättar han.

För att få erfarenhet började Sam Grandell och hans kollegor ringa till alla äldre på en mindre ort, Hallstavik. Av de 1 123 personer över 70 år som bor där nådde man 846. Det visade sig att 640 av dem klarade sig bra. De som behövde någon form av hjälp var nästan alla över 80 år. - Då bestämde vi oss för att i fortsättningen bara ringa till dem över 80 år. Men i brevet som nyligen gått ut till kommunens äldre välkomnar vi även dem över 70 att höra av sig.

Sam Grandell påpekar att många äldre har svårt att kommunicera via internet, de nås heller inte av information på kommunens hemsida. En del som bor i Norrtäljes skärgård saknar också mobiltäckning.

- Det betyder enormt mycket för många att få ett samtal från kommunen där man tar sig tid att prata.

Dag Oredsson är ny kommunikationschef för kommunalförbundet VA Syd i sydvästra Skåne. Tidigare har han arbetat i fastighetsbranschen och med digital marknadsföring i idéburna organisationer.

Karl-Olof Petersson, tidigare förvaltningschef i Partille kommun, är ny kommunchef i Mellerud.

Kristina Rejare, med en lång bakgrund inom Volvokoncernen i olika ledande befattningar, är ny vd för Göteborgs Stads Parkering AB.

Christina "Tina" Svensson är tillförordnad kanslichef på Karlshamns kommun från och med den 1 juni och året ut.

Erik Windt Wallenberg är ny vd för det av Göteborgs stad helägda Egnahemsbolaget, där han senast varit chef för utvecklingsavdelningen.

Helena Wretman är ny förvaltningschef för välfärds- och arbetsmarknadsförvaltningen i Åmål. Hon kommer från den privata vårdsektorn.

På nytt jobb

"Vi känner säkert igen oss även om 50 år"

Han var gossopranen som lade operadrämmarna på hyllan för att bli samhällsplanerare och cyklistlobbyist. Men Lars Strömgren, nytitillträdd vd för Samhällsbyggarna, ser sig själv främst som entreprenör: – Mammas familj drev spikfabrik i Gnosjö så jag har det i generna. Det gör att jag tror att allt är möjligt och vill gå ganska långt för att åstadkomma det.

Det ideella nätverket Samhällsbyggarna med 3 600 medlemmar arbetar för att höja kompetensen och statusen i branschen. Organisationen samverkar bland annat med högskolor, från KTH och Handels till Lunds tekniska universitet, för att knyta ihop yrkesverksamma och studerande samhällsbyggare. – Min vision är att vi ska jobba aktivt för att få sitta med vid fler bord, både inom politiken och byggprocesserna. Det händer mycket spännande inom digitalisering så där är det viktigt att vi är med. Och så behöver vi synas i media, för att höja kvaliteten på det som byggs.

Samhällsplanering är komplext, understriker Lars Strömgren. Inte minst eftersom det mesta av den fysiska miljön kommer att leva i när vi blir gamla redan finns på plats; även om det ofta talas om "byggraseri" så är det egentligen ganska lite nytt som tillkommer, säger han.

– De långa ledtiderna är en utmaning. En idé hinner bli gammal innan den ens hunnit börja bli verklighet och något som var en bra idé 1983 kanske inte är en bra idé i dag. Samtidigt blir byggprojekt hela tiden färdiga som påbörjades när vi hade helt andra ideal och ideologier! Konsten är att hitta rätt balans. Vi kan inte ständigt börja om utan måste förhålla oss till den befintliga miljön. Vi kan inte avbryta alla höghastighetståg, flygplats- och motorvägsbyggen för att någon börjar prata elsparkcyklar.

Så hur ser samhällsplanerarens gyl-lene medelväg ut?

– Det gäller att ha både långsiktighet och en känsla för den politiska logiken. För politiker vill gärna klippa band. De vill hellre inviga något nytt än se till underhåll.

Att riva det gamla behöver inte alltid vara fel, anser han. Men betydligt mer

spännande samhällen formas om man också vågar bevara en del - och vågar tillföra en del vägat.

– Stockholm har fortfarande ett trauma efter rivningen av Klarakvarteren som gör att man inte törs bygga något som sticker ut. Bägge dikena är lika illa, tycker jag.

När du presenterades som ny vd talade du om att skapa "framtidens städer och samhällen". Hurdana blir de? Science fiction-visioner med flygande bilar känns daterade i dag, utmaningen stavas väl snarare hållbarhet. Är vi på väg tillbaka till ett självförsörjande bondesamhälle?

– Järnåldern började inte för att stenen tog slut, sten används fortfarande. Cykeln är en 200 år gammal uppfinning, den har förändrats lite men finns ändå kvar. Samma sak med bilar, hus, kollektivtrafik - de utvecklas genom sätten vi kopplar samman dem på. Om du vill dricka ett glas mjölk kan du antingen äga en ko själv, eller gå till butiken, eller välja hemkörning. Det finns en massa olika sätt att lösa de utmaningar vi har, så jag tror att vi kommer att få se både och. Vi känner säkert igen oss även om 50 år, men valfriheten kanske är större.

Själv valde han en gång i tiden bort barndomsdrömmen om att bli operasångare, men säger fortfarande att det jobb han lärt sig mest av var som gossopran i Mozarts "Trollflöjten". Han ser heller inga vattentäta skott mellan genererna.

– Opera påminner faktiskt lite om samhällsplanering: det är så många som är specialister. Scenarbetarna är bäst i världen på det de gör, rekvisitörerna är bäst på sitt, regissören och sångarna på sitt - men det är 200 individer som måste vilja samma sak. Sedan ska alltihop bli en föreställning som publiken ska njuta av.

Vad blir svårast med ditt nya jobb?

– För en som är så entreprenöriell som jag: att förstå vad man behöver göra direkt och vad man kan vänta med. Att inte vilja måla om både kök, hall, badrum och vind samma dag.

Anna Lundegårdh
al@dagenssamhalle.se

Gävle kommun arrangerar pensionärgymnastik i Brunnsparken i Gävle under coronapandemin. På bilden: Ann-Britt Håkansson, Yvonne Israelsson, Algot Hållberg, Ella Öberg, Evy Olsson.

Vi får oerhört mycket tack-samhet tillbaka.

Samtalen har lett till att man identifierat behov inom framför allt tre områden: biståndsbedömd hjälp, hjälp med ärenden som matinköp och hjälp med att lindra ensamhet. Enligt Sam Grandell är ensamhet det enskilt största problemet.

I ett försök att mildra den har Norrtälje kommun nyligen startat så kallade fikeringar. Två till fem personer ringer ett särskilt nummer på en bestämd tid och slår en kod som gör att samtalen kopplas ihop. I starten har det mest varit personer från de stängda träffpunkterna som deltagit, men antalet som vill vara med växer stadigt.

– För att underlätta samtalet mellan dem som inte känner varandra skickar vi ut en frågesport varje tisdag. Hittills har ett trettiotal personer pratat med varandra på

det här sättet. Fikeringarna har blivit en succé, säger Sam Grandell.

I Botkyrka jobbar man aktivt med att få tag i både äldre och anhöriga som inte självmant söker kontakt med kommunen. Det sker genom att omsorgspersonal och biståndshandläggare uppmanas att ta närståendes namn och telefonnummer när de anar ett behov. De anhöriga blir sedan kontaktade av kommunens anhörigsamordnare.

– Det är ofta ett alltför stort steg att själv ringa upp kommunen. Trots att vi har en del att erbjuda även under pandemin är det få som hör av sig. På det här sättet får vi kontakt med betydligt fler, säger Johan Nicander, anhörigsamordnare i Botkyrka.

Karin Södergren
karriar@dagenssamhalle.se

FOTO: HANNA MI JAKOBSON

Mitt cv. Lars Strömgren

Nytt jobb: Vd Samhällsbyggarna.

Ålder: 39 år.

Yrkesbakgrund: Jobbat med samhällsplanering, management consulting, ekonomi och pr för bl a Ramboll och United Minds. Flitigt anlitad föreläsare. Närmast arbetande ordförande i Cykelfrämjandet och vice ordförande i European Cyclists Federation. 2015 belönad med Clarence Morberg-priset, 2016 utnämnd till Årets kommunikatör.

Drivkraft: "Jag gillar att jobba i motvind. Det är därför jag gillar samhällsplanering så mycket - gränssnittet mellan politik, det kommersiella och även folkrörelse. Det finns sådan kraft i det."

Gör helst på fritiden: "Cyklar, även om mitt intresse inte nödvändigtvis handlar om cykling som sport utan mer om att uppleva staden, få urban rekreation och naturupplevelser. Och så går jag mycket på teater."

Dold talang: "Har ett nästan fotografiskt ansikts- och namnminne. En bra egenskap i Almedalen och liknande ställen, för jag känner igen alla och minns exakt vad de gör."